

ПІДГОТОВКА ПЕРЕКЛАДАЧІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Линтвар О.М.

кандидат філологічних наук

доцент кафедри англійської філології і перекладу

Національний авіаційний університет

м. Київ, Україна

Дистанційне навчання завжди було у колі інтересів певних осіб, для яких такий формат був єдино можливим або ж зручним і при цьому задовольняв базові освітні потреби і вимоги. Сьогодні ж здобуття вищої освіти на онлайн-платформах, викликане світовою пандемією, стало фактично безальтернативною формою отримання необхідних знань, умінь та навичок. У цьому контексті доцільно розглянути основні переваги та недоліки такого формату, надто – у середовищі здобувачів перекладацької вищої освіти.

Найпопулярнішими в Україні онлайн сервісами з надання послуг відео конференцій є Zoom, Google Meet, Skype. Також учасники навчального процесу обирають для ефективного спілкування інші служби месенджер-комунікації – Viber, Telegram, Facebook Messenger, Whatsapp тощо. Зручність, комфорт, гнучкість (йдеться про поєднання навчальних занять у форматі відео конференцій та здачі матеріалів виконаних завдань у віртуальні класи – Google Classroom), лабільність видів подачі навчального матеріалу викладачем – все це створює сприятливий клімат для формальної сатисфакції результатами навчання учасниками навчального процесу. Певна автономія вищих навчальних закладів та відсутність державного регулювання також сприяє гнучкому впровадженню можливостей дистанційного навчання та широкому їх застосуванню.

Однак, як зазначає Інна Совсун, член комітету Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій, найбільшим викликом стали якраз не технічні

питання, а педагогічний, методичний аспекти навчального процесу: способи подачі матеріалу, тривалість заняття, наповненість груп, форми контролю [1]. Викладацький склад рідко знаходить відповіді на ці та інші питання у навчально-методичних відділах, натомість, шляхом проб і помилок, в тому числі, завдяки контактам між собою, обміну позитивними напрацюваннями і методиками, участі у освітніх вебінарах, онлайн конференціях, симпозіумах поступово формує свою базу для ведення навчального процесу у ефективній і обопільно цікавий спосіб. Саме тому все більше студентів схиляється до думки, що дистанційний формат навчання може бути необхідною альтернативою традиційному навчанню в університетських аудиторіях.

Ведення віддаленого освітнього процесу для студентів перекладацького відділення ефективно впроваджується шляхом використання таких можливостей відео конференцій як: показ екрану (для показу презентації у застосунку Power Point, перегляду відео з можливістю послідовного (усного і письмового) та синхронного перекладу), Jamboard (з метою контролю і закріплення знань лексичного, граматичного матеріалу в межах певного модуля). Відпрацювання усіх видів мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, аудіювання та письмо), що є необхідною складовою підготовки майбутніх перекладачів, також не складає труднощів: аудіювання реалізується через прослуховування аудіо та відеоматеріалів – останніх з демонстрацією екрану, перевірка письмового перекладу здійснюється під час відео-заняття (усно), або ж після надсилання таких завдань студентами на будь-який канал зв'язку. Важливою умовою є своєчасний зворотній зв'язок, щоб підтримувати незгасний інтерес студентів до навчання, ефективно здійснювати функцію контролю. Говоріння має форму більше монологічного мовлення: переклад підготовлених промов, презентацій технічних новинок, конференцій тощо. Полілогічне мовлення також активно застосовується в умовах віддаленого навчання і продемонструвало свою достатню ефективність. Читання з наступним перекладом за оптимального інтернет-зв'язку відпрацьовується без особливих складнощів. Ще однією зручністю навчання у такому форматі є можливість за

потреби швидко користуватися словниками онлайн одночасно з проведенням заняття, не відволікаючись від процесу, залишаючись у темі обговорення.

Важливою підтримкою для успішної імплементації дистанційного навчання в Україні стала робота міжнародних організацій, які надавали переважно інформаційно-просвітницьку допомогу: ЮНІСЕФ спільно з МОН запустили інформаційну кампанію про безпечне навчання під час пандемії; USAID спільно з МОЗ створили інформаційні матеріали для закладів освіти, Швейцарська конфедерація в межах проєкту DECIDE (Децентралізація для розвитку демократичної освіти») підтримала розробку сайту mon-covid19.info, а також онлайн-курсу «Про дистанційний та змішаний формати навчання»; Google надав закладам освіти безкоштовний доступ до всіх інструментів та сервісів G Suite for Education [2].

Дистанційний формат навчання справді показує певний рівень ефективності, є гнучким і необхідним в ситуації на тлі падемії ковіду. Однак погоджуємося з думкою міністра освіти і науки України Сергія Шкарлета про те, що: «Дистанційне навчання не зможе повністю замінити очну форму. Дистанційна освіта в усьому світі на сьогодні є рятівним елементом для того, щоб навчання було якісним. Однак вона є додатком до очної форми навчання як розширення власних можливостей набуття додаткових компетенцій» [3]. Очне спілкування забезпечує тісний емоційний контакт, який дає можливість викладачеві швидко змінювати заплановані види навчальної діяльності в залежності від стану, потреб, реакції здобувачів вищої освіти, що сприяє налагодженню взаєморозуміння, підвищуючи таким чином ефективність процесу навчання. Під час аудиторних занять можна застосувати більше видів навчальних практик і методів. Зрештою, саме оффлайн навчання сприяє налагодженню комунікації між усіма учасниками навчального процесу, що є необхідною складовою якісної освітньої діяльності.

Таким чином, попри вже складені загальні методичні рекомендації щодо ведення освітньої діяльності в умовах пандемії, допомоги різних організацій та фондів, які, безумовно, слугували і продовжують служити суттєвою

підтримкою усіх сторін процесу, набутий досвід викладачів у освітньому середовищі все частіше обговорюється можливість повернення до повноцінного очного формату навчання.

Література:

1. Совсун І. Обираючи дистанційне навчання, ми не повинні обирати між доступністю та якістю / І. Совсун // Дзеркало тижня: веб-сайт. URL: https://zn.ua/ukr/EDUCATION/obirayuchi-distanciynе-navchannya-mi-ne-povinni-obirati-mizh-dostupnistyu-i-yakistyu-344794_.html (дата звернення: 03.03.2021).
2. Когут І., Назаренко Ю., Сирбу О. Коронавірус та освіта: аналіз проблем і наслідків пандемії / І. Когут, Ю. Назаренко, О. Сирбу // Аналітичний центр Cedos: веб-сайт. URL: <https://cedos.org.ua/uk/articles/koronavirus-ta-osvita-analiz-problem-i-naslidkiv-pandemii> (дата звернення: 03.03.2021).
3. Шкарлет С. Дистанційне навчання не зможе повністю замінити очну форму / С. Шкарлет // Міністерство освіти і науки України: веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/distancijne-navchannya-ne-zmozhe-povnistyu-zaminiti-ochnu-formu> (дата звернення: 03.03.2021).